

ĐỀ CƯƠNG LÝ THUYẾT ĐÔNG NAM BỘ - ĐỊA 12

ĐÔNG NAM BỘ

Câu 1: nêu khái quát và phân tích các nguồn lực tài nguyên kinh tế- xã hội ở ĐNB có khó khăn gì với phát triển kt- xh

*Khái quát

-ĐNB có S tự nhiên rộng 23483 km (2,3 tr ha)với dân số năm 99 khoảng 9 tr người, mật độ trung bình khoảng 390 người/km² năm 93 là 371 người/km²

-ĐNB là vùng lãnh thổ gồm các tỉnh và thành phố sau đây:

- +Tỉnh Đồng Nai với tỉnh lỵ là thành phố Biên Hoà
- +Tỉnh Tây ninh với tỉnh lỵ là thành phố Tây ninh
- +Tỉnh Bình Dương với tỉnh lỵ là thành phố Thủ Dầu Một
- +Tỉnh Bình Phước với tỉnh lỵ là thành phố Đồng Soài
- +Tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu với tỉnh lỵ là thành phố Vũng Tàu
- +thành phố Hồ Chí Minh

-ĐNB được coi là vùng kinh tế có cơ cấu kinh tế hoàn chỉnh nhất theo xu hướng công nghiệp hoá, hiện đại hoá với nhiều ngành công nghiệp quang trọng, mũi nhọn với đội ngũ công nhân kỹ thuật lành nghề, nhiều thợ giỏi, thợ bậc cao và

hiện nay vùng này có khả năng thu hút nhiều nguồn vốn đầu tư nước ngoài nhất cả nước và đang đạt được những chỉ tiêu kinh tế mà điển hình là chỉ tiêu phát triển công nghiệp lớn nhất cả nước.

*Các nguồn lực tự nhiên của ĐNB

-Thuận lợi:

1.Vị trí địa lý:

ĐNB là vùng tiếp giáp với những vùng rất giàu tài nguyên thiên nhiên, đó là tiếp giáp với thềm lục địa phía Nam, rất giàu về dầu mỏ, khí đốt nổi tiếng có bề trầm tích Nam Côn Đảo với mỏ dầu khí lớn nhất cả nước là mỏ Bạch Hổ, Đại Hùng, mỏ Rồng... lại có cửa thông ra biển là cảng Sài Gòn lớn nhất cả nước. Lại nằm gần đường biển quốc tế eo biển Malátca gần cảng Singgapo là cảng quá cảnh lớn nhất Đông Nam á nên vùng này rất thuận lợi trong việc giao lưu hợp tác với thế giới bằng đường biển.

ĐNB lại tiếp giáp với TNguồn rất giàu về gỗ lâm sản cây công nghiệp.

Tiếp giáp với ĐBSCL là vựa lúa lớn nhất cả nước mà lại tiếp giáp với Campuchia với cửa khẩu lớn là cửa khẩu Tây Ninh nên rất thuận lợi trong giao lưu quan hệ với Campuchia.

ĐNB là vùng lại nằm rất gần các nước có nền kinh tế phát triển bậc nhất ở Đông Nam á như Thái Lan, Malaysia, Singapo,

Brunây vì vậy ĐNB rất dễ dàng mở rộng hợp tác quan hệ tiếp thu công nghệ hiện đại của những nước này.

Mặt khác, ĐNB lại nằm trong vùng có khí hậu thời tiết khá ôn hoà, ít bão nên lại càng dễ dàng trong phát triển công nghiệp nên năng suất ổn định và cao.

+Trong tài nguyên khí hậu:

Khí hậu ĐNB là khí hậu nhiệt đới cận xích đạo nóng nắng quanh năm không có mùa đông lạnh; với số giờ nắng trung bình từ 2400 - 2600 h/năm; với tổng nhiệt độ trung bình năm 28-29^oC tổng nhiệt độ hoạt động 10.000^oC; với lượng mưa trung bình đạt 1200-1800mm. Cho nên, điều kiện nhiệt độ, độ ẩm cho phép sản xuất một nền nông nghiệp nhiều vụ quanh năm. Với cơ cấu cây trồng ưa nóng điển hình như: cà phê, cao su, tiêu, điều... khí hậu ĐNB khá ôn hoà ít thể hiện phân hoá theo mùa và nhiệt độ, ít bão và không sương muối nên sản xuất ở trong vùng rất ổn định, năng suất và sản lượng gạo cao.

+nguồn nước:

Do lượng mưa lớn lại có hệ thống sông ngòi nên có trữ lượng nước sông khá lớn khoảng 130 tỉ mét khối nước/năm, trước hết nguồn nước sông là cơ sở để cung cấp nước tưới cho phát triển nông nghiệp. Mặt khác, sông ngòi cũng là cơ sở tạo ra trữ năng thuỷ điện lớn vì các sông trong vùng đều bắt nguồn

Tây Nguyên đổ ra biển, cho phép đã xây dựng nhiều nhà máy lớn như Trị An, Đanhim và Thác Mơ.

+Đất ở ĐNB cũng đa dạng về loại hình nhưng chủ yếu là đất đỏ bazan khoảng 900 ngàn ha, đất xám khoảng 600-700 ngàn ha. Nước ta lại phân bố trên địa hình cao nguyên lượn sóng, đồi bát úp rất dễ khai thác để hình thành những vùng chuyên canh quy mô lớn điển hình như cao su.

+Tài nguyên sinh vật trên đất liền với thảm rừng còn khá phong phú.

+ Khoáng sản dưới biển khá phong phú, vì có 3 bể trầm tích chứa dầu mỏ khí đốt ,đó là bể trầm tích Nam Côn Đảo với nhiều mỏ dầu khí lớn, đặc biệt như: Bạch hổ, Đại Hùng. Bể trầm tích thổ Chu Mã Lai với Chiến thắng, Hữu nghị, Rạng đông và bể trầm tích vùng trũng Cửu Long và hiện nay ở vùng này đang diễn ra công nghiệp khai thác dầu khí với quy mô lớn nhất cả nước.

+Tài nguyên du lịch ĐNB rất hấp dẫn với du khách đó là:

Tài nguyên du lịch trên đất liền nổi tiếng với nhiều danh lam, di tích hấp dẫn như núi Bà Đen (Tây Ninh), vườn quốc gia Cát Tiên (Đồng Nai), đặc biệt ĐNB có bãi tắm Vũng tàu nổi tiếng nhất cả nước.

Về tài nguyên, du lịch nhân văn trong vùng cũng rất nổi tiếng với nhiều di tích lịch sử quan trọng như địa đạo Củ Chi,

Côn Đảo, hấp dẫn hơn nữa là thành phố Hồ Chí Minh được coi là trung tâm du lịch lớn nhất nhì cả nước, cho nên ĐNB được coi là 1 trong những vùng có khả năng phát triển ngành du lịch lớn nhất cả nước với ĐBSH.

-Khó khăn:

+khó khăn nổi bật nhất về ĐNB là khí hậu phân hoá rõ theo hai mùa mưa và khô trong đó mùa khô thì thiếu nước nghiêm trọng. Vì vậy cần phải đầu tư lớn để phát triển thuỷ lợi mới có khả năng để cung cấp nước tưới cho nông nghiệp.

Khoáng sản trên đất liền nhìn chung là nghèo nàn, khoáng sản dưới biển tuy phong phú nhưng rất khó khai thác vì các mỏ dầu khí nằm sâu dưới đáy biển từ 3-4 ngàn m, cần phải có kỹ thuật tinh xảo hiện đại mới có thể khai thác được . Cho nên, khi phát triển công nghiệp dầu khí ở vùng này phải chi phí lớn thì hiệu quả mới cao.

Khi khai thác các nguồn tài nguyên khoáng sản thì dễ gây ô nhiễm môi trường làm cạn kiệt tài nguyên thuỷ hải sản.

*Các nguồn lực kinh tế xã hội ở ĐNB:

-Thuận lợi:

+Nguồn lao động ở ĐNB khá dồi dào đặc biệt lao động có trình độ dân trí cao nhiều thợ giỏi bậc cao lành nghề vào bậc nhất cả nước, đồng thời lao động lại rất nhạy bén với cơ chế thị trường, rất quen với tác phong công nghiệp vì vậy mà vùng này

đã hình thành nhiều ngành công nghiệp mũi nhọn và thu hút nhiều nguồn vốn nước ngoài.

+ĐNB là một trong những vùng tập trung nhiều đội ngũ cán bộ KHKT nhất ở khu vực phía Nam vì ở đây có nhiều trung tâm giáo dục đào tạo lớn đứng thứ 2 cả nước sau ĐBSH.

+ĐNB có cơ sở hạ tầng vào loại hiện đại nhất cả nước mà điển hình là có hệ thống giao thông, thông tin liên lạc hiện đại vì có thành phố Hồ Chí Minh lớn thứ hai cả nước với nhiều tuyến quốc lộ quan trọng như quốc lộ 13, 20, 51... có cảng biển Sài Gòn, sân bay Tân Sơn Nhất, bưu điện quốc tế lớn nhất cả nước.

+ĐNB có nhiều thành phố, đô thị lớn điển hình thành phố Hồ Chí Minh lớn nhất nước như BHoà, VTàu là những trung tâm CN quan trọng của cả nước.

+ĐNB có những ngành CN mũi nhọn trọng điểm nhất cả nước như điện năng, cơ khí, dầu khí, điện tử...vì vậy có thể nói cơ sở hạ tầng trong vùng có nguồn lực mạnh biến vùng này thành vùng có cơ cấu kinh tế công nông nghiệp mạnh nhất cả nước.

+Do trình độ dân trí cao lại rất năng động, nên ĐNB hiện đang có nhiều xí nghiệp liên doanh hợp tác nước ngoài nhất cả nước.... tóm lại ĐNB là 1 trong những vùng có điều kiện kinh tế xã hội hiện đại và hoàn chỉnh nhất cả nước là nền tảng thực

hiện công nghiệp hoá nhanh chóng và hội nhập với nền kinh tế thế giới.

-Khó khăn:

bên cạnh những thuận lợi nêu trên thì ĐNB vẫn còn nhiều hạn chế về các điều kiện kinh tế xã hội:

+Trình độ lao động tuy nhiều thợ giỏi thợ bậc cao lành nghề hơn các vùng khác trong cả nước, nhưng so với các khu vực Đông nam á thì vẫn còn lạc hậu, đặc biệt là so với một số nước Malaisia, Singgapo, Thái Lan...

+Cơ sở vật chất hạ tầng tuy đã hiện đại hoàn chỉnh nhưng vẫn còn nhiều tồn tại là thiếu năng lượng, nhiều cơ sở công nghiệp với phương tiện kỹ thuật già cỗi, phân bố cơ sở hạ tầng chưa đồng đều, hợp lý mà chủ yếu mới được phát triển mạnh ở thành phố Hồ Chí Minh , ở Đồng nai, Bà Rịa-Vũng Tàu. Còn các tỉnh khác như Tây ninh, bình Phước thì còn rất nghèo nàn, lạc hậu.

+Mặc dù ĐNB là vùng hiện đang có khả năng thu hút nhiều nguồn vốn đầu tư nước ngoài nhiều dự án hợp tác liên doanh nhưng do trình độ có hạn, do vẫn ảnh hưởng cơ chế bao cấp vì thế hiệu quả của các quá trình hợp tác đầu tư chưa cao.

Câu 2: Hãy giải thích tại sao ĐNB phải đặt vấn đề khai thác lãnh thổ theo chiều sâu. Giải thích thế nào là khai thác lãnh thổ theo chiều sâu và trình bày những nội dung cơ bản trong KTLT theo chiều sâu để phát triển công nghiệp và nông nghiệp.

Khai thác lãnh thổ theo chiều sâu là tăng cường đầu tư thêm về KHKT về thiết bị công nghệ hiện đại, về vốn, để tăng năng suất sản lượng, chất lượng công nghiệp trên một đơn vị diện tích đồng thời phải gắn với bảo vệ tài nguyên môi trường để nền kinh tế phát triển bền vững.

*ĐNB phải đặt vấn đề khai thác lãnh thổ theo chiều sâu là vì:

-Trước hết vùng này có diện tích tự nhiên hẹp 2,3 triệu ha mà dân số khá đông, gần 9 triệu người.

-Tài nguyên thiên nhiên cũng không phải là phong phú đa dạng, đặc biệt là khoáng sản trên đất liền rất nghèo nàn mà khoáng sản dưới biển thì rất khó khai thác, cần phải có trí tuệ cao, công nghệ hiện đại.

-ĐNB hiện nay là vùng rất hấp dẫn với đầu tư hợp tác nước ngoài và các xí nghiệp liên doanh đầu tư hợp tác nước ngoài đang làm việc trong vùng, cho nên cần phải có lao động

với trình độ tay nghề giỏi, thợ bậc cao để có thể đối tác với chuyên gia kinh tế nước ngoài.

-ĐNB hiện nay đã và đang hình thành cơ cấu công nghiệp, nông nghiệp hoàn chỉnh bậc nhất, với nhiều ngành mũi nhọn nhất cả nước và đang có khả năng đạt những chỉ tiêu phát triển công nghiệp cao nhất cả nước cho nên lại càng phải có nguồn lao động với trình độ, chuyên môn tay nghề cao.

